

KLEO

KLASSELEDELSE OG
ERFARINGSOPSAMLING

At skabe professionelle læringsfællesskaber - fra projekt til kultur

Aarhus Universitet, den 13. maj 2019

Christina Oehlenschläger Stoltze, Morten Høgh og Susanne Harkjær Møller

“At løfte(s) i flok” - et helskoleprojekt på Randers Statsskole

At skabe professionelle læringsfællesskaber

- Ikke bare endnu et projekt - men:
 - en kultur
 - et læringsfællesskab
- *i hverdagen*

Aktionslæring

“Aktionslæring har til formål at udvikle undervisningen ved løbende at eksperimentere med, observere og reflektere over konkrete undervisningssituationer”

(Plauborgm.fl, "Aktionslæring", s. 13)

Og alle sidegevinsterne ...

Hvad **håber** vi på?

- At styrke teamsamarbejdet
- At øge arbejdsglæden
- At lære undervisningstricks af hinanden
- At højne elevernes læring og trivsel
- At styrke relationerne til eleverne og til hinanden
- Anerkendelse
- Begejstring

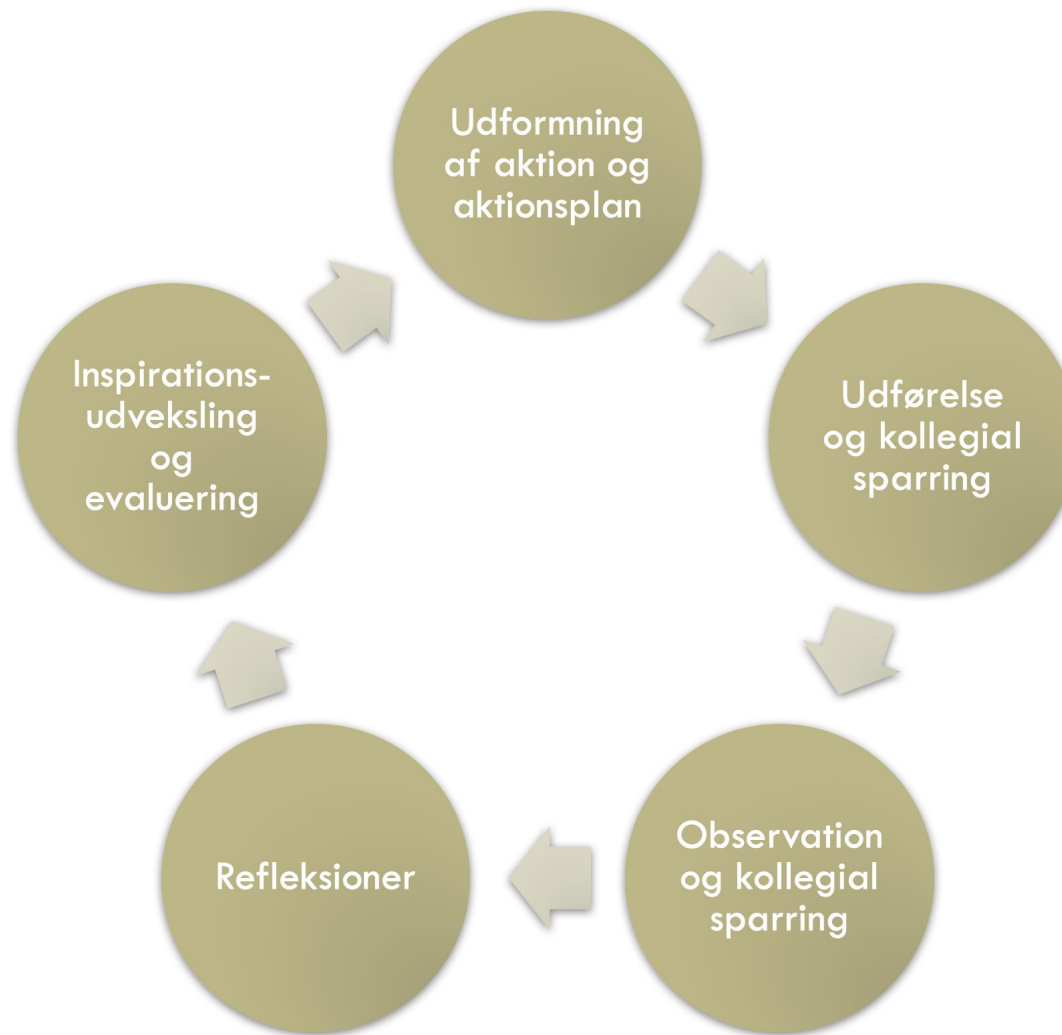
Goddag mand (m/k)

Hils på personen foran dig og bag ved dig og præsenter:

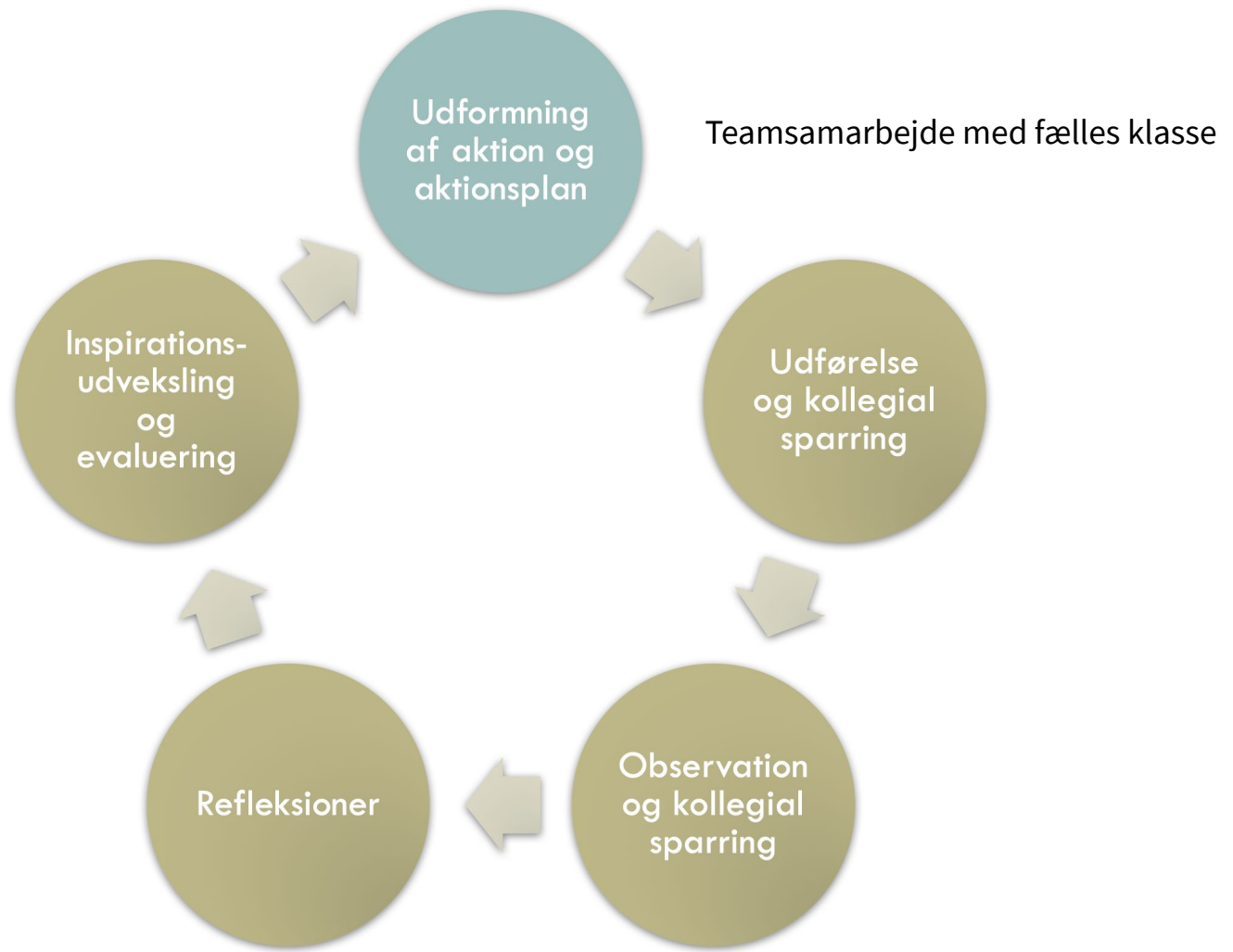
- dit navn og din skole
- det pædagogiske projekt, din skole senest har sat i gang?
- i hvilket omfang du oplever, at det har haft betydning for den måde, der undervises på i klasseværelserne
- og hvad der gør, at det er lykkedes eller ikke er lykkedes?

Aktionslæring på Randers Statskole

Udformning af aktion og aktionsplan

Udformning af aktion og aktionsplan

1. Hvad går problemstillingen ud på og hvad er formålet?

- *Hvilke problemer undersøges ved denne aktion?*
- *fx hvilke elevtyper eller elev-strategier du har udfordringer med i klassen og som du gerne vil sætte didaktisk fokus på at ændre.*

2. Hvordan skal aktionen konkret realiseres?

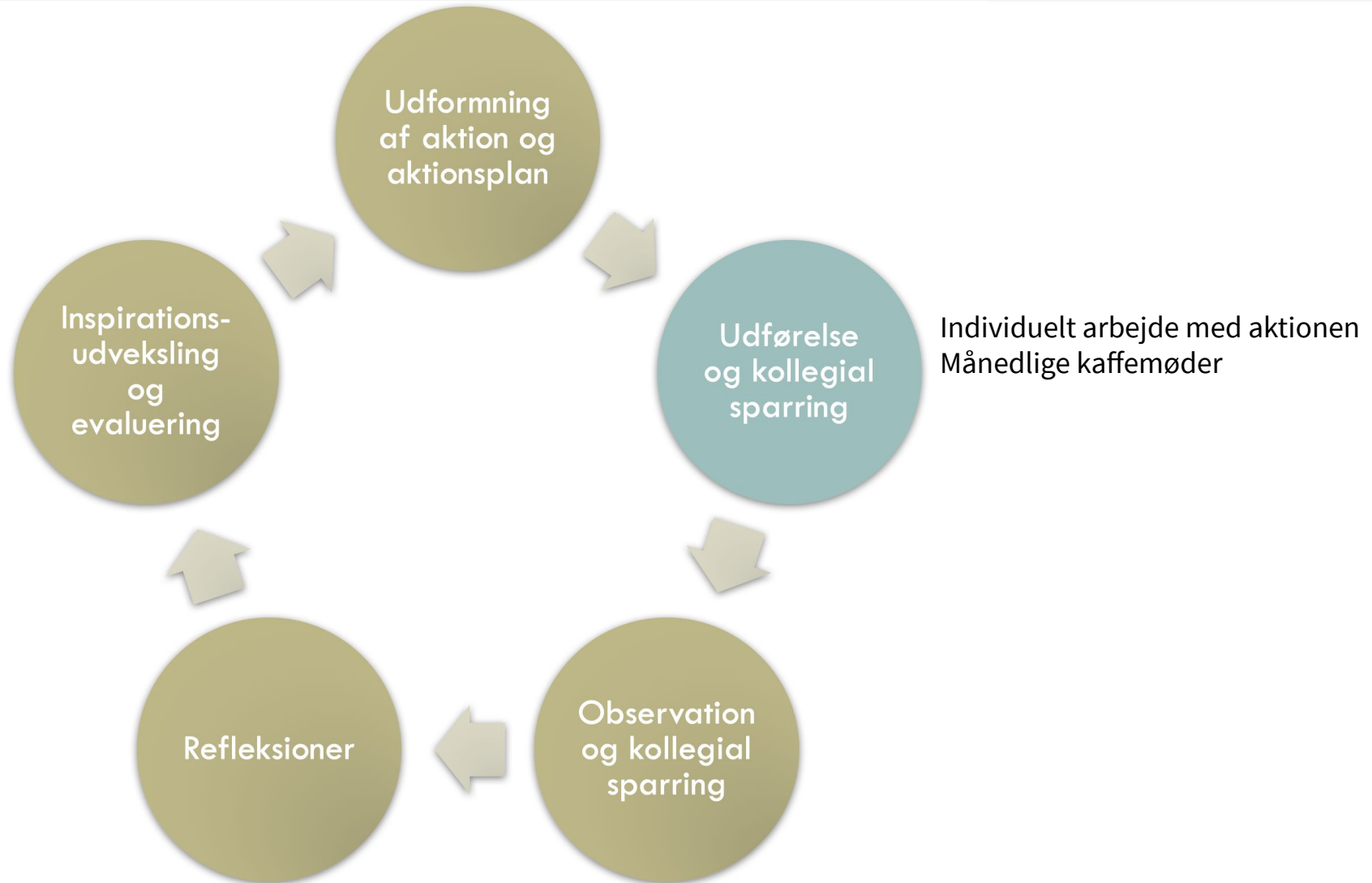
Giv fx en beskrivelse af de første lektioner (dette hjælper din observerende kollega i observationen og feedbackprocessen)

3. Hvad er succeskriterierne for aktionen?

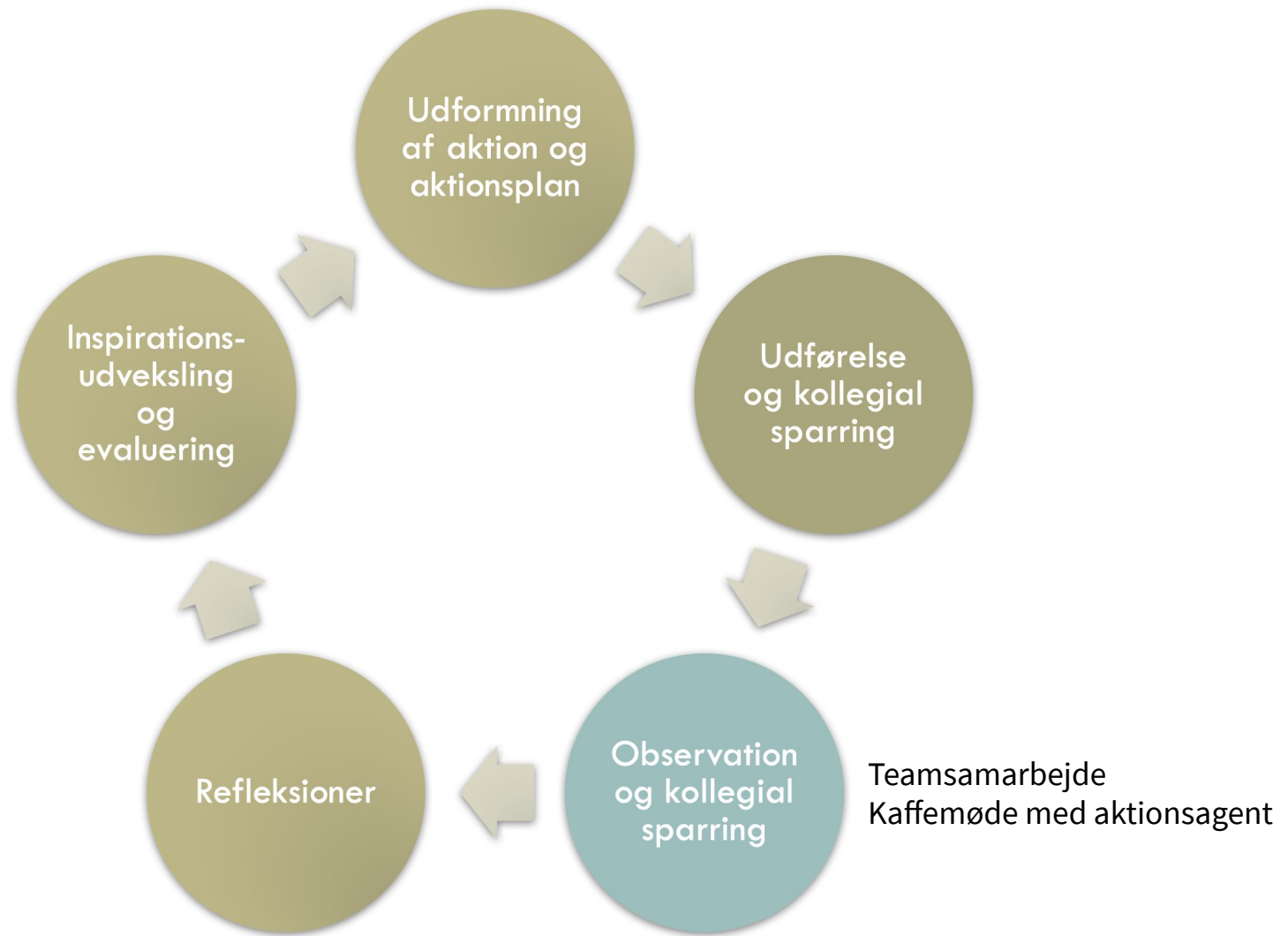
(dette hjælper din observerende kollega til at sætte fokus i observationen)

4. Hvordan vil en udefrakommende kunne se, at din aktion har fået det ønskede resultat?

Udførelse og kollegial sparring

Observation og kollegial sparring

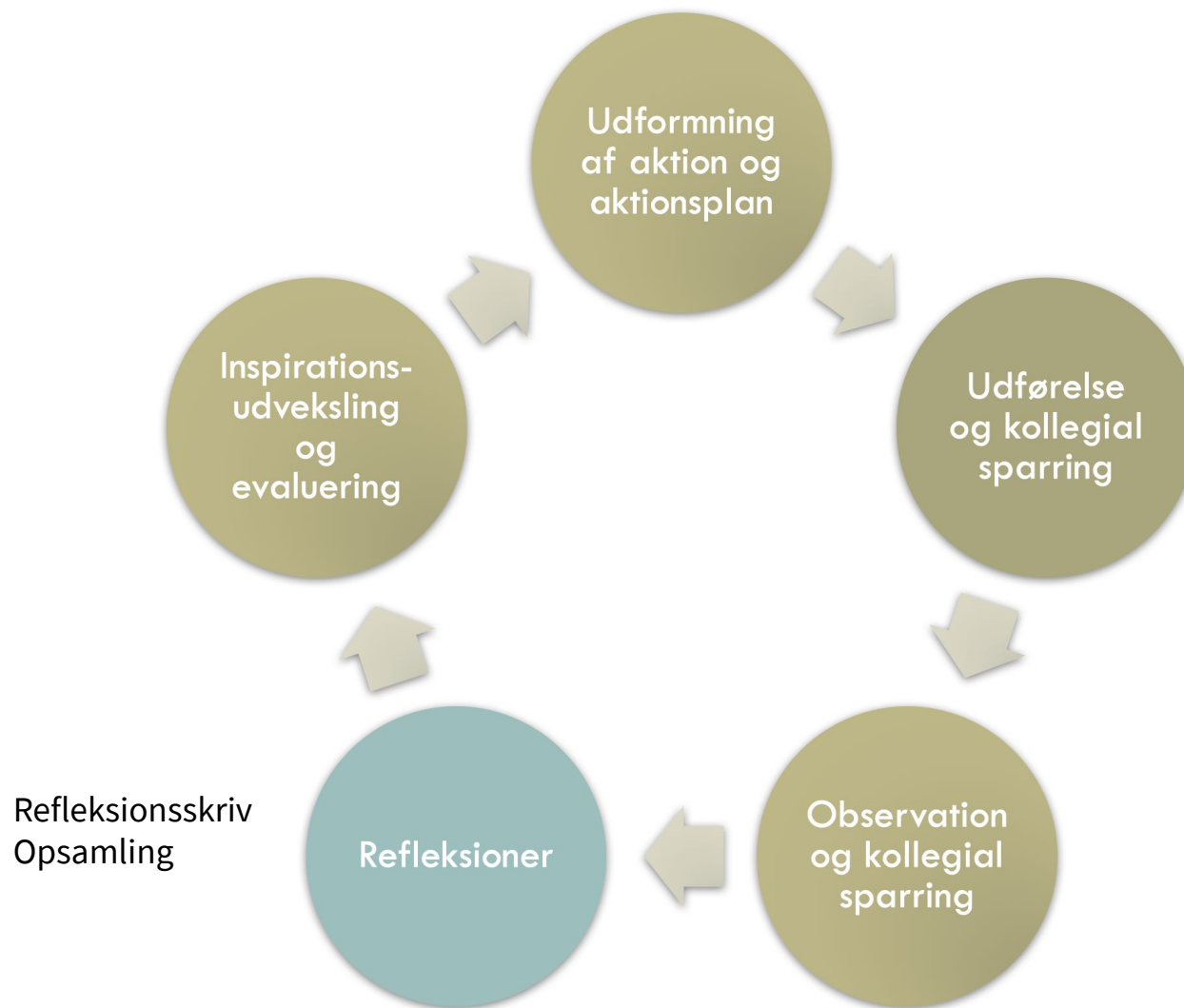
Observationsguide - før observation

DINE OVERVEJELSER FØR OBSERVATION	DIT FOKUS TIL DEN DER SKAL OBSERVERE DIN UNDERVISNING
Aktionsfokus. Beskriv de væsentligste overordnede stikord i forhold til den kommende observation.	
Dine særlige ønsker til observationen: Hvad skal din kollega konkret observere på i klassen (1-3 elementer)? Hvordan skal din kollega observere på ...xxx... (Fx specifikke elementer fx gruppedynamik/ uro/ro, opmærksomhed på din undervisningstilgang/ klasseledelse eller relationer/ kommunikation/ samvær mellem lærer- klasse/ hold, lærer-bestemte elever/ elev-elev-relationer...)	
Hvad ønsker du især at få ud af denne observation og feedback?	
Hvilke særlige behov har du til formen for feedback fra din kollega?	

Observationsguide - under observation

OBSERVATIONER	DINE NOTATER
Notér en til to tanker om den opgave, du har fået af din kollega.	
Observationer i klassen:	
Konkrete eksempler på dét, din kollega ønsker observationer på.	
Konkrete eksempler på, at dét, din kollega gerne vil, lykkes rigtig godt.	
Den observeredes ønsker til feedback.	

Refleksioner

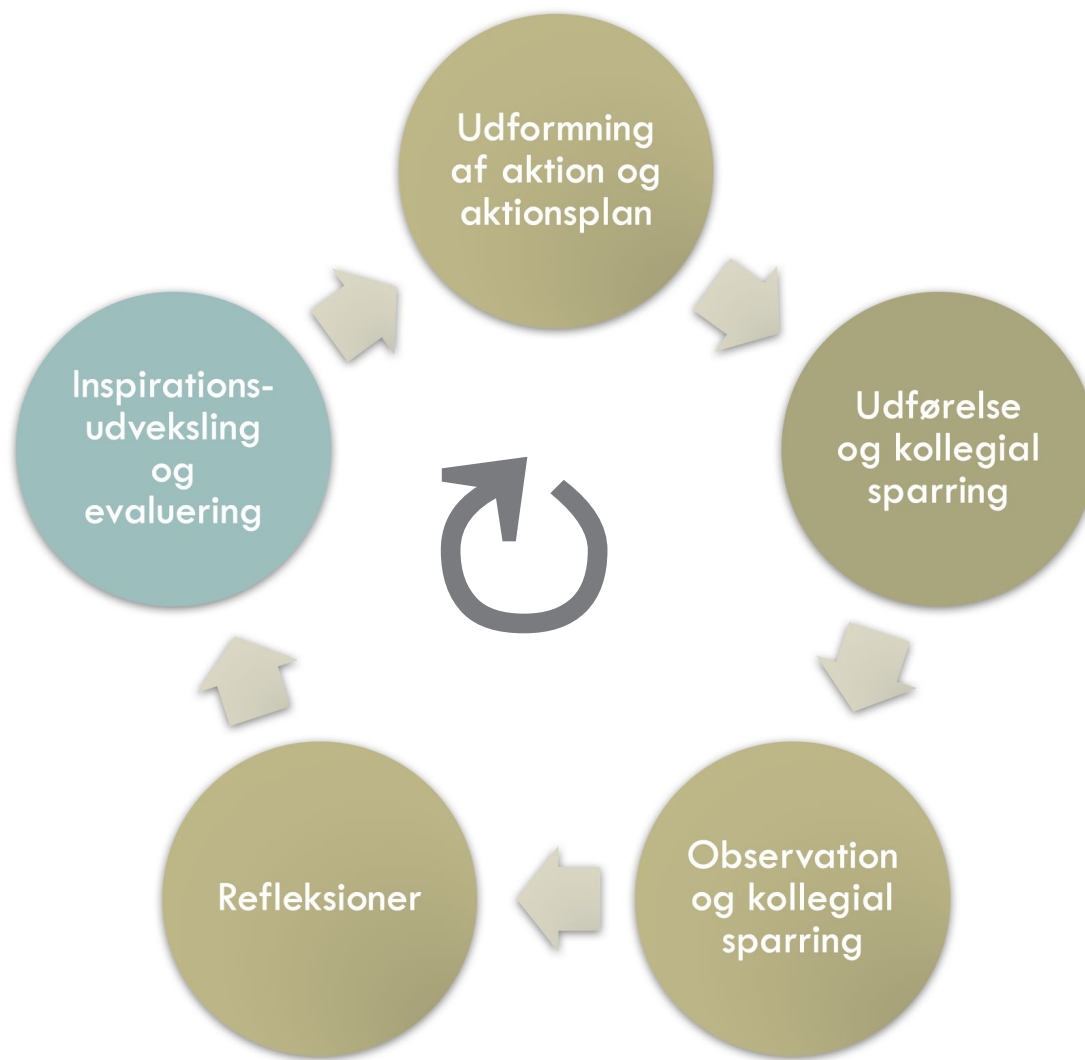

Refleksionsskriv

- Beskriv jeres aktion. Hvordan er den udført, og hvad har I helt konkret gjort af tiltag?
- Hvilke erfaringer har I gjort jer, og hvilke resultater har I opnået?
- Er der noget, der har overrasket jer?
- Hvordan kunne I forestille jer at arbejde videre med denne aktion?

Inspirationsudveksling og evaluering

Halv pædagogisk dag
Inspirationsworkshop:

Eksempler på konkrete aktioner

- At aktivere flere elever
 - At kvalificere den aktive deltagelse
 - Faglige krav og faglig præcision
-
- Eleverne opponerer på hinandens undervisning
 - At styrke mindre modige elevers mundtlighed
-
- Faste pladser, bordopstilling og faste makkerpar
 - God opstart på timen
 - Sammenhæng mellem opstart og afslutning af timen

Fordele ved at bedrive aktionsinspirerede projekter

Hvad har været det mest positive?

“At der laves et skoleprojekt som er baseret på erfaring fra ansatte på skolen, hvilket gør det mere relevant og jordnært”

Hvad har været det mest positive?

“At blive presset til at prøve noget pædagogisk af, som man ellers kun ville havde overvejet flygtigt og herefter sikkert glemt igen.”

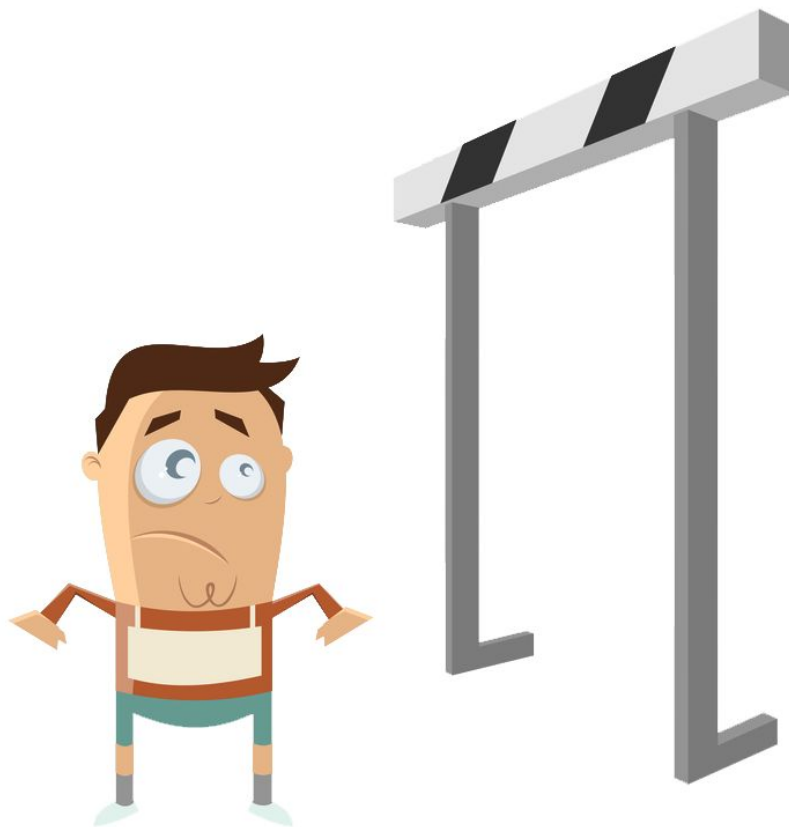
“God dialog omkring klassen - mere formaliseret samarbejde om bestemte didaktiske fokuspunkter.”

Hvad har været det mest positive?

“Tvungen kollegial observation, som altid er godt og inspirerende, men sjældent kommer til at ske i praksis. Nu har det så været nødvendigt at prioritere i en ellers travl hverdag. Altså har det været træls, men godt.”

“Jeg synes, det har været utrolig givtigt at overvære to forskellige kollegers undervisning, for at få et indblik i dels, hvordan den samme klasse kan være forskellig fra fag til fag, men også, hvordan undervisningsformer er forskellige fra lærer til lærer. Meget inspirerende!”

Udfordringer ved at bedrive aktionsinspirerede projekter

Udfordringer

At skabe og fastholde lærernes motivation.

...at sætte noget i gang, som man ikke helt ved, hvordan vil gå...

Hvilke udfordringer har du oplevet i forbindelse med projektet?

”Tid!!”

”

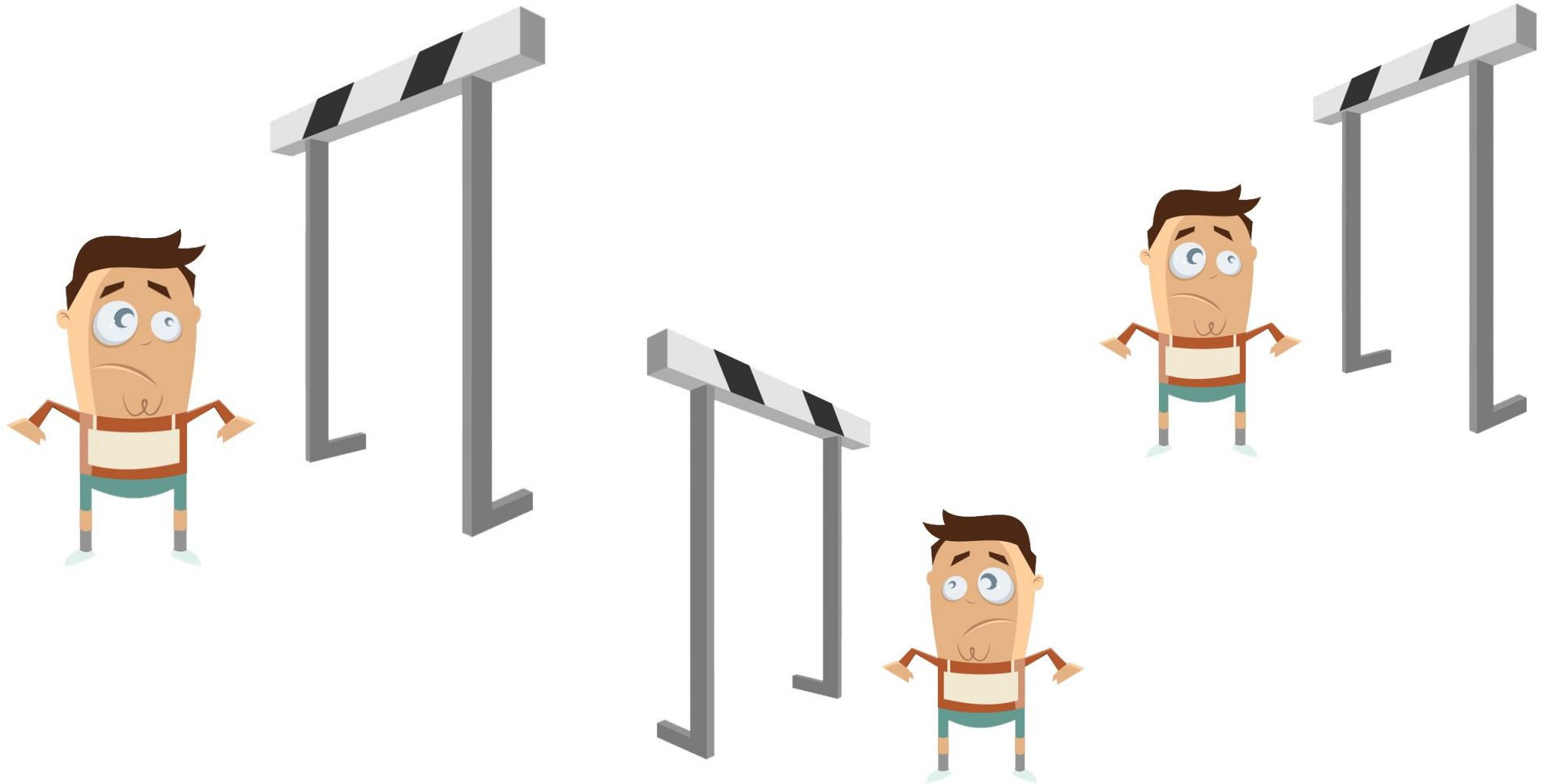
“At finde tid til at observere”

”At finde tid til at komme i gang og mødes med kollegerne”

”Tiden; vi er pressede på tid i forvejen. Særligt skrivningen og møderne tager ekstra tid.”

”Arbejdspresset generelt. Midt i implementeringen af reformen, som der skal bruges ekstra tid og energi på, er det svært (trods de ekstra timer) at få tid til også at forholde sig til aktionslæringsprojektet.”

Andre udfordringer

”At skulle arbejde med en klasse som var velfungerende.
At skulle opfinde et problem for at lave aktion!”

”Ikke alle klasser er oplagte emner til aktionslæring. Vores klasse har været ualmindeligt velfungerende, så aktionerne har virket påklistrede og unødvendige. Samtalerne om klassen, har til gengæld givet mening. Men selve aktionerne har været unødvendige.”

Problemstillingens eksperiment

”Aktionen repræsenterer [...] en ny **handling**, noget, man ikke har prøvet at gøre før på den måde, eller en handling, hvor man ikke tidligere bevidst har fokuseret på virkningen, men nu gør den til **genstand for fokuseret observation og refleksion**”.

(Plauborg m.fl, ”Aktionslæring”, s. 44)

Nøgleord: aktionen er reelt *undersøgende*, forbundet til *åbenhed* og *uvidenhed*, har blik for *forandringer* - det, som ikke nødvendigvis kan vides på forhånd.

Mulige justeringer

Flytte aktionerne over i faggrupperegi

Fokusere på et overordnet emne: skriftlighed

Fra projekt til kultur